

Separovaný zber odpadu v Domove sociálnych služieb prof. Karola Matulaya

Odpad. Jednoducho by sa dalo povedať, že ide o veci dennej potreby, ktoré už pre nás stratili význam, alebo ich nepotrebujeme a chceme sa ich zbaviť. Aby sme mohli nadviazať na dobre vybudovanú základňu odpadového hospodárstva v DSSpKM, bude potrebné vykonať niekoľko nasledujúcich krokov:

1. Zvýšenie povedomia o odpadoch a nakladaní s nimi v celom DSSpKM.
2. Zmena zodpovednosti v rámci starostlivosti o odpad z jednotlivcov na každého zamestnanca a prijímateľa sociálnej služby.
3. Vytvorenie vhodných podmienok na separáciu odpadu (materiálno technická základňa, motivácia tak zamestnancov ako i prijímateľov, vypracovanie informačných letákov a tabúľ s piktogramami pre každú skupinu a zberné miesto, čo patrí a čo nie do papiera, plastov, skla a zmesového odpadu).
4. Ukotvenie starostlivosti o odpad do dlhodobej stratégie napredovania DSSpKM.

Podľa môjho odhadu sa v DSSpKM v každej výchovnej skupine vyprodukuje viac ako 5 kg odpadu za týždeň. Tu by som sa odvolal na štatistiky vypracované spoločnosťou OLO. Ak platí, že napríklad v prípade plastov sme schopní ušetriť 97 % energie potrebnej na ich výrobu, v prípade papiera 70 % a v prípade skla 25 %, som presvedčený, že naša snaha bude mať svoj zmysel a význam. Najväčší podiel v rámci separovateľného odpadu tvorí zložka plastov. Nasleduje papier, ktorý tvorí zároveň aj najťažšiu zložku, a sklo s najmenším zastúpením (zdroj www.olo.sk).

Aké pozitíva prinesie zhodnotenie odpadového hospodárstva v DSSpKM?

1. Aktívne **zvýšenie povedomia** nielen zamestnancov, ale aj prijímateľov sociálnej služby.
2. Možnosť **sebarealizácie** prijímateľov.
3. Pribudnutie **novej prirodzenej činnosti** už v rámci práce v skupinách (vedenie k správne separovaniu, starostlivosť o vynášanie separovaného odpadu a pod.)
4. Aktívne prispievanie k **redukcii odpadu**.
5. Zníženie nepriaznivého pôsobenia človeka na **životné prostredie** nielen okolo nás.

Ako začať?

1. Osveta pre zamestnancov

Informovanosť zamestnancov a ich motivácia cez vykreslené pozitíva tvorí základ pre úspešné zavedenie správneho nakladania s odpadom. Zároveň sa separačná povinnosť prenesie z **jedlivcov na každého zamestnanca** a prijímateľa sociálnej služby.

2. Nákup malých separačných nádob pre skupiny

Tu je dôležité, aby boli vytvorené vhodné podmienky pre separáciu. Nádoby by mali **zodpovedať farebnej požiadavke** separovaného druhu odpadu. Tým sa zabezpečí

jednoduchá zapamätateľnosť a prenos informácií i mimo nášho zariadenia (domáce prostredie klientov).

3. Informačné tabule a letáky pre každú skupinu

Každá skupina najlepšie vie, akú formu komunikácie zvoliť pre svojich PSS. V niektorej skupine bude potrebné vypracovanie tabule v podobe piktogramov, inej bude stačiť náčrt, ďalšej písaný text, príp. kombinácia viacerých druhov. Tabule by mali byť umiestnené nad miestom, kde sa nachádzajú separačné koše pre lepšiu orientáciu. Po úplnom osvojení si separácie, by sa mohli tabule odstrániť.

4. Zabezpečenie separačných kontajnerov

Tak, ako kontajner na papier, bude potrebné i nadobudnutie rovnako veľkého kontajnera na plasty. Som presvedčený, že ako zariadenie sme schopní jeho aktívneho využívania. Malý kontajner by sme mohli vrátiť, resp. vymeniť za väčší. Iné je to už s kontajnerom na sklo. Tento druh odpadu má najmenšie zastúpenie. Jeho plnohodnotné využívanie by sme mohli zvýšiť aj s pomocou rodinných príslušníkov prijímateľov sociálnej služby.

5. Zapojenie rodičov a rodinných príslušníkov

Ich zapojenie považujem takmer za **nevyhnutnosť**. Zabezpečili by sme tak **jednotnosť v prístupe** v každom sociálnom prostredí prijímateľov sociálnej služby. „Klienti“ by tak mohli doma vyseparovaný odpad prinášať do DSS. Samozrejme, som si vedomý toho, že to nebude možné u každého. Mohlo by ísť napríklad len o pomoc (prinesenie) separovaného skla. Ak by sa ale zapojili vo všetkých zložkách separácie (hoci len symbolicky) **zvýšili by sme účinnosť** snahy pôsobiť výchovne i edukačne na prijímateľa sociálnej služby.

Vypracoval:

Mgr. Erik Forgáč